

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Papp György könyvnyomtató intézetében.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: a kiadó.

Munkatárs: Dr. Mayer Ödön.

Kiadó: PAPP GYÖRGY

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltnének.

Szemle.

A koalíciós kormány megcsinálta Ausztriával a vám- és kereskedelmi kiegyezést.

A kiegyezésről maga a kormány sem állítja, hogy az valami jó munka lenne, mert bár dicsergeti Wekerle is, meg Kossuth is és bár a vivmányokat mindketten erősen hangsúlyozzák is, de azért Kossuth kénytelen volt azt mondani, hogy szerződés-kötéseknél minden állam csak annyi eredményt tud elérni, a mennyi erővel rendelkezik. Ez a mondás nagyon összevág azzal, amivel Beck osztrák miniszterelnök mutatta be a rájkszráiban a kiegyezést, mely szerint: aszerződés osztrák előnyeiről részletesebben nem beszél, mert nem akarja a magyar miniszterelnök amugy is nehéz helyzetét súlyosbitani.

Beck fenhéjázása és erejének érzése mellett látható, hogy Kossuth az alkudozások alkalmával nem bízott a nemzet erejében, mert azt gyengének tartotta. Pedig akkor, amikor a Bánffy, Széll és Tisza kiegyezési javaslatait megobstruálta, ezeket mondotta: „Csodálatos volna, ha mi függetlenül megélni sem politikailag, sem gazdaságilag nem tudnánk. Ha én ezt hinném, én volnék az első, aki azt hoznám javaslatba, hogy helyeztessék gyámság alá Magyarországot, ha olyan kiskorú, hogy még olyanra sem képes, a mire a kis Montenegró is képes és vállalkozik is. Én ezt a kishitűség netovábbjának tartom.“

A kiegyezés a közös vámterület alapján áll

most is, mert bár szerződés alapján kötötték, de teljesen egységes a vámtarifa, melyeket idegen államokkal szemben használnak s beleszólást enged Ausztriának Magyarország olyan ügyeibe is, melyeket eddig itthon teljesen függetlenül intéztek el. És a bankkérdést, melyet kikapcsoltak az egyezkedésből, olyan garnirunggal látták el, mely miatt az önálló bank ad graecas calendas balasztatják el. Pedig egykor Kossuth ezeket mondotta:

„A közös vámterület megfosztott minket fogyasztási piacainktól, mert a közös vámterület osztrák ipar-védvámpolitikát követett.“ — És ismét: — „Megengedhetetlen vakság egy idegen részvénytársaságra bizni az ország egész anyagi életét. Hiszen így egy idegen részvénytársaságnak van kiszolgáltatva az ország annyira, hogy egy kellő pillanatban ez a részvénytársaság az egész országot torkon ragadhatja.“ (Még most is érezzük.) — Ismét tovább: — „Erős hitem szerint nincsen semmi elképzelhető ok arra, hogy miért ne teremtenénk mi egy önálló jegybankot,“ stb.

Nó, de hát változik a világ és az ő ábrázata. A mi nem jó — amint hogy nem is volt jó — az ellenzéki vezérnek, az jó kell, hogy legyen a miniszternek.

Azt mondják, hogy többet nem engedtek Bécsben. Mi azt tartjuk, hogy vagy van jogunk alkotmányunk szerint az egyezkedésre, vagy nincs. Ha jogunk van, akkor nem fogadom el azt az álláspontot, hogy választhatod a vizet,

vagy a bort, de a bort választanod nem szabad, hanem alkuszom s ha nem tudok hasznosan kiegyezni, az alkudozó társat a faképnél hagyom. Ha pedig nincs jogunk az egyezkedésre, hanem parancsra kell kiegyeznem, akkor minek ámitom a világot.

Ez a kiegyezés, amit a miniszterek, hogy megkötöttek, jól tették, mert ezzel az ország bizonytalan gazdasági helyzetét legalább biztos alapokra fektették, sok és lényeges hibákat is tartalmaz, nevezetesen a régebbi kiegyezésben benne volt, hogy Ausztria vasutjai a magyar államvasutak kívánságára kötelesek lesznek közvetlen díjszabások alkotásához hozzájárulni s hogy a mi mérsékléseket Magyarország eddig élvezett, azokat csökkenteni nem lehet.

Mit jelentett ez a szakasz? Azt, hogy Ausztria a magyar kivitel nyakába nem akaszthatott hurkot, hogy azt megfojtsa. Nem emelhette a magyar áruk díjszabását, hogy azok kivitelét megakadályozza.

Ez a feltétel most nincs a szerződésben s ez egy olyan hurok, a mellyel Ausztria állandóan fojtogathat.

Másik hiba, hogy Kossuth egy osztrák vasúti vonalon beleegyezett abba, hogy a magyar lisztet drágábban vigyék külföldre, mint a búzát. Ezentúl tehát hiába hivatkoznak a magyar miniszterek elvi álláspontjára a régebbi kormányoknak. A rés meg van és csak idő kérdése, hogy a magyar liszt még Bécsbe se juthasson be.

TÁRCZA.

A halvány Misó.

Irta Petrásévich Géza.

— A Gyulafehérvári Hírlap eredeti tárczája. —

A Glatter Márton korezmája szokatlanul hangos. A falú felé néző mind a négy ablaka ki van világítva. A sugarak bevilágítják a korezma előtt elterülő delelőt, a muzsika meg lármá áthallatszik a túlsó oldalra. Itt van a falú apraja nagya, kántorostul, bíróstul. Ott vannak s mulatnak, mert Pepi, a szép zsidó lány tartja a lakodalmát.

Szólt a zene, a csillagok ragyogtak, a szellő bús dalokat hozott felénk, míg meg nem érkezett a vacsora-ídő. Asztalhoz ültek; esend lett s ekkor a kertek alatt a nádas mocsár felől felhallatszik a furulyaszó.

Misó, szegény Misó! Ahonnét nyári esténként a rézkigyó füttyentéseit szoktuk meg, onnét a nádas tornáról most a te furulyaszó hangzik. Ömlik, árad a lágy, a bús rezgés; megtölti a levegőt bánattal, érzéssel, csodálattal, könnyel, szerelemmel. . . . Csak a beteg piczi kanári, a párjavesztett fülemile, a szerelmi vágytól égő, búbanatos pacsirta, tud ugy szólni, mint a hogyan kesereg, dalol, búsul, imádkozik a te furulyád. Ilyenkor hogy virít sápadt orezádon a halál szép piros

bazsarózsája, s hogy liheg hörgő kebled, lüktet láztól hajszolt halavány véred!

Elállt még a korezmában is a zsidongás s hallgatják annak a sápadt, hosszú tót legénynek a szerelmi bucsú dalát. Hallgatják, hallgatják s köny csordul ki még az öreg Mártonnak is a szeméből. Mert hisz úgy szereti Misót! Ugy szereti mindenki, a Lajos is, a Pepi is, s mindenki. De ha egyszer nem lehet. Beteg legény, tót legény! Nem lehet. Pepi a zsidó leány sohasem lehetett Zaskvara Misóé, a beteg tót legényé.

Vége a vacsorának. Újból megkezdődik a zsidó, a muzsika, a táncz. És újból felzokog a Misó furulyája. De nem a nádasban, nem is az ablak alatt, hanem a mi udvarházunk udvarán.

Ott ül a szomorú, halvány legény az udvar közepén, az ő régi fatömjén. Nem néz se jobbra, se balra, csak a könye hullt a furulyára. Melleje telepszek s a legény elhallgat. Lehajol hozzám, megfogja a kezemet s halkan szól:

— Urfi, én magát egyszer megbántottam.

— Nem Misó, engem sohasem bántottál meg.

— Egyszer, jókedvemben a bortól.

Elértettem szándékát. Óvatosan előkerítettem a pinczekulesot s hoztam Misónak bort. Úgy éreztem a lelkemben, hogy ez a beteg legény megérdemel ma egy kis italt.

Felesillant Misónak a szeme. Megköszönte az italt, tarisznyájába gyömöszölte a hozzá dukáló szalonnát és dohányt, s aztán hirtelen kezét csókolt nekem.

Fülig pirultam s elugrottam tőle. Ő pedig vontatottan, lassan felkelt; hosszan nézett a Glatter Márton korezmája felé s aztán elfordult délnek. A Gönczöl szekere már magasan járt az égen. Nagyt sóhajtott Misó s megegyeszer visszafordult:

— Isten áldja meg úrfi!

Átugrott a kerítésen s eltűnt a kis patak bokrai közt.

Visszamentem a kert végébe s hallgattam tovább a zsidó mulatságot. De nem sokáig. Délről a Kriván felől furulyaszót hozott a szellő. Azt a kímondhatatlan fájdalom tót juhásznótát, mely áthatja a veséket, fakasztja a könnyűt, repeszt a szívet, melynek nem tud hangot adni semmi más szerszám a világon, csak a furulya.

Leheveredtem a fübe, néztem a csillagos égboltot s könnyes szemmel hallgattam, mint hozza felém a lágy déli szellő a Misó nótáját:

Lassacskán juhocskák
Az útas' mesgyéjén;
Öreg juhász vagyok,
Nehezen járok én.

Ezen a határon
A jó kakukmadár
Nékem, juhocskáim,
Nem sokáig szól már.

Misó eltűnt.

*

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Ezek és hasonló hibák, valamint az is, hogy Kossuth ehhez a 67-es alapon készült szerződéshez nemcsak hozzá járult, de most a függetlenségi képviselőket lemondással presszionálja, hogy a kiegyezést megszavazzák, okozták azt, hogy igen tekintélyes függetlenségi képviselők, mint Nagy György, Barta Ödön, Hentaller Lajos s mások léptek ki a pártból s lépnek ki napról napra. Hentaller pláne nyílt levelében olyan erős ütésekkel mér Kossutra, melyeket ez viszonzás nélkül alig hagyhat.

A kik azonban nem ilyen skrupulusosok, azok bizony a néppárttal és az alkotmánypárttal a szerződést elfogadják, sőt egyenesen arra hivataloznak, hogy ők ezzel a szavazatukkal áldozatot hoznak a hazafiságnak, mivel elvüket és álláspontjukat megtagadva szavaznak. Hát bizony ez a biztatás nagyon szükséges a nagy béka lenyeléséhez és szükséges elhiteni magukkal, hogy rántott csibe az, ami a torkukon nagy nyögések mellett le fog vonulni. Kinek milyen a gusztusa. Mi 67-es pecsovicok buslakodunk azon, hogy a 48-as törhetlen kuruczok és nagy hazafiak papirvivmányokkal elégszenek meg, olyanokkal, miket az osztrákok sánczaitól soha sem tudunk érvényesíteni és a Széll-féle szerződésnél rosszabb szerződést fogadnak el, mert eddig a függetlenségi pártra néztünk, ha bántott valami, most ők nyelik le helyettünk az osztrákok dolgait s így

A városok is sorban a kiegyezés ellen kezdenek nyilatkozni. Hát nekik annak idejében kellett volna több eszüknek lenni.

A 67-es 48-asok azonban valami látszattfélét akarnak csinálni, hogy a becsületből valamit a választók előtt reperálhassanak s azért egy párthatározatot akarnak a pártban hozni, hogy ragaszkodnak a magyar jegybankhoz s a menyinyiben a szerződés megszavazása által a magyar jegybankhoz szükséges feltételek meglesznek, annak idején ezt követelni fogják.

Tessék ezt bonczolgatni! — Azért azonban még is a kilépett függetlenségiek a darabontok. Oh azok okvetetlen darabontok!

Levél a Szerkesztőhöz.

A tekintetes szerkesztő úr lapjának előbbi számában „A közös konyhák” czime alatt id. Ugron Gábortól az életet, de nem a közös konyhát találóan illusztráló cikket közölt. Ugron Gábor kiválóan ügyes ember s a miket ír, azok mind szemen szedett igazságok akár a politikára, akár a Póli-tikára vonatkoznak. Csak egy baj van, s ez az, hogy nem mindenkor vonatkoznak azokra a tárgyakra, a mikre vonatkozni akarnak és nem mindenkor cselekszik maga sem azon igazságok szerint, melyeket hirdet. Példák erre azok a nagy-nagy békák, a miket ő maga lenyelt és a miket az udvarhelyiekkel és az udvarhelyvidékiekkel lenyeletett és a zabonbán historia.

Hiszen megközelítő igazságok azok, amiket a családi és társadalmi élet bomlottságáról és nevelésünk csődjéről mond, de hogy a közös konyhák egyenesen ezeknek a körülményeknek volnának kifolyásai, azt állítani egyáltalában nem lehet, mert ha a dolog így volna, akkor minden valamire való városkában 10—20 konyhának kellene létesülnie.

Nézzünk csak szét egy kicsit a közös konyha keletkezése körül. Egyik család csak egy-két tagból áll s a nő, ki éveken át gyakran egy-egy kicsiny és járatlan cseléddel látta el konyháját úgy, hogy állandó idegen vendégek is jóízűen étkeztek asztalánál, a legjobb gazdaszony, de ime elidősödött és elnehezedett, nem győzi a munkát. Ez a család szakácsnét keres, de nem kap, mert a munkás nép Amerikába ment. Vagy ha kap, úgy meg kell fizetnie, hogy azt nem bírja el. Hajdan voltak olyan cselédek, akik csekély útmutatás mellett mint cselédek is jól szerepeltek és csekélyebb díjazással is megelégedtek és a mi fő tisztességes életet folytattak s a ház intézőit tisztelték. Ma ilyen nincs, mert a ki ma rántást tud készíteni, az kész szakácsnéként adja ki magát, szembe száll úrral, asszonnyal és csak azon feltétel mellett szegődik el, ha katonáját vagy szeretőjét a házba engedik be. E mellett pedig nagyobb díjat követel, hogyszem azt a család képes volna megadni. Ez a család tehát vendéglőre szorul, a mely, fájdalom, sem nem jó, sem nem olcsó, pedig ha a közös konyha olcsóbban többet és jobbat tud készíteni, a vendéglő ezt még inkább megtehetné, mivel e tekintetben neki a rezsije sokkal kevesebb, mert nem kell ezen célra külön helyiséget és külön személyzetet tartania.

A helyzet így néz ki egyik-másik családnál, de így néz ki a következőknél is. Vannak családok, hol több a gyerek, vagy több a férfi személyzet, de a nagyon jó gazdasszony, házi nő elbetegesedett. Vannak családok, hol a jó gazdasszony, házi nő tanítóskodik, hivataloskodik, mert ez az élethivatása, vagy az üzletet kell laknia, mert ha nem, nincs honnan élni. Ugy-e, hogy ezek mindmind szakácsné tartásra vannak utalva, bármennyire

tudatában vannak ezen családokban a házi nők a leánygyermek felnevelésének s a családi és társadalmi életnek helyes irányára nézve. És ugy-e bár, hogy ezek a fennebbi okok miatt szintén nem tarthatnak szakácsnét s így a vendéglőkre utalódnak? De ugy-e bár, mivel itt nincs maradásuk, szövetségbe iparkodnak jutni, hogy lehető olcsón elegendő és élvezhető élelemhez juthassanak.

Igy néz ki a helyzet. És ki merné Ugronon kívül más állítani, hogy a közös konyha a társadalmi és családi élet bomlottságának következménye, illetőleg, hogy ezt legjobban a közös konyha sikere jellemzi? Avagy, hogy a közös konyha nevelésünk itélete volna? Nem egészen más körülményeknek kifolyása-e a közös konyha?

Nem a rossz közgazdasági viszonyok okozzák-e a közös konyha sikereit, nem a munkások megélhetésének súlyos akadályai s a munkás népségnek elhanyagolt, lenézett viszonyai idézik-e elő azokat a körülményeket, melyek a munkásságnak kivándorlását s ezzel a közös konyhák sikereit előidézik. Vagy nem a rossz gazdasági viszonyok okozzák-e a családok azon csekély jövedelmét, mely mellett az ugynevezett szakácsnék tulzókvetelését nem lehet teljesíteni s nem a nép elhanyagolt lenézett viszonyai okozzák-e, hogy ennek gyermekei olyan erkölestelen feltételeket tűznek szolgálatukhoz, melyet lelkiismeretes gazda el nem fogadhat, inkább nélkülözi az édes családi konyhát? Tehát nem a gazdasági viszonyoknak és nem a lenézett nép nevelésének csődjét jelenti-e a közös konyha?

És ezen okokban rejlenek azok a békák, a miket Ugron lenyelt, hogy ő is közvetve hozzá járuljon a közös konyhák sikereihez.

Még csak egyet! Ugron állításaiból azt veszem ki, hogy az iskolát teszi felelőssé azért, hogy a nők nem jó háziasszonyok és hogy a lányok az iskolából mind nagyságák lesznek, azaz, hogy többre néznek a szülők társadalmi helyzeténél s ezért elhanyagolják a konyhát.

Én nem tudom elképzelni, hogy az az iskola, amely Lorántffy Zsuzsánnának és más nagynevű nőknek életrajzaival foglalkozik, akik mind-mind a legesaládiasabb nők voltak, emellett a legkiválóatottabb olvasmányok alapján nevel, miként tud hatni úgy, hogy éppen az ellenkezője legyen az eredmény. De azt tudom, hogy a társadalomnak vannak olyan intézményei és intézkedései Ugron által is helyeselték, melyek az anyákba és az iskolából kijött leányokba észrevétlenül belé nevelik a nagyravágyást, az urhatnámságot, a hiuságot és ezzel a könnyelműséget; a cifrázkodást a tehetségen felül, az elkényeztetést és igények fokozását a jövedelmen jóval túl és mindazt, ami ezeket kielégíti. És ezek már is ilyen irányban rendkívül nagy eredménnyel működnek. Ugy, hogy a honnan eddig a tisztességes szobaleányok, szakácsnék, gazdasszonyok kikerültek és Németországban ma is kikerülnek, onnan ma a leányok, a nagyságák nem mennek férjhez csak latájner emberekhez, vagy igen gazdag kereskedőhöz és iparoshoz, ha ezek ugyan megkérlik.

Hát bizon a dolog úgy van, hogy azok a művelt nők, a kik a közös konyhában „menázásra” fogták és ezután fogják magukat, férjeiket és gyermekeiket, azok az Ugrontól lenyelt békák folytán kénytelenek ehhez a menázsihoz fogni. És nem lelkük sugására vagy családi kötelességük elhanyagolása miatt teszik azt, hanem azon férfiak ténykedése miatt, akik arra vállalkoztak, hogy a mi jó volt az országban azt megtartják, sőt a jót emelik s a rosszat elhárítják.

Ma is vannak éppen abban a körben, a honnan a közös konyhások kikerülnek nők sokan, talán mind, kik mert szakácsnéra nem szorultak, a házi konyhát tartják s tehát kötelességüket teljesítik, mert ha a kötelességek elhanyagolását olyan könnyedén ki lehetne mondani, mint Ugron teszi, ugy egy városban sok-sok közös konyhát kellene állítani, holott a meglevő egy sem tud elég tagot kapni.

ÚJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1907. október 24.

Felhívás a magyar közönséghez.

A közelgő halottak estéje alkalmából felhívjuk a hazafias magyar közönség figyelmét, hogy a magyar földben nyugvó halottak iránti kegyeletet legszebben úgy róhatja le, ha siruk kivilágítására és földszítésére csakis magyar ipartermékeket használ fel. Külföldi világító szerrel és sirdisszel nem tiszteljük halottaink emlékét, hanem vétkezünk ellene. Csak honi termelésű világítószert és sirdiszt vegyünk hát halottak estéjére.

A Gyulafehérvári Sorompó Liga elnöksége.

Akkor tudtam meg, hogy Pesten téglát hord, mikor a rendőri hírek között olvastam, hogy leesett az állványról s kórházba került. Meglátogattam. Csak esont és bőr volt már. A melle szárazon hörgött s köhögni is alig bírt már. Lázban égő szeme hosszan tapadt rám s remegve kérdezte:

— Hogy van Pepi? Van gyermeke?

Megnyugtattam, hogy Pepi egészséges, mint a makk s már két fia is van.

Elfordult; a fejét a párnába temette s úgy sirt csendesen.

Megnyugtattam szegényt. Pepi várja őt; nagyon szeretné látni.

Jól esett neki a vigasztalás. Megigérte, hogy mi-helyt felgyógyul, visszamegy falujába s kezébe veszi újból régi furulyáját.

*

Ősz felé járt már az idő, mire haza kerültem a Kriván tövébe. De azért verőfényes, szép nyári napok jártak. A marha, juhállomány még kinn volt a havasi legelőkön s csak vasárnap vetődött be egyik-másik pásztor, hogy a heti elemőzsiát beszállítsa társainak.

Alig fújtam ki az út fāradalmait, kimentem az erdőbe s szinte megdöbbsentem, mikor meghallottam a szomorú, bágyadt nótát:

„Lassacsán juhocskák
Az utas mesgyéjén . . .”

Nem tudtam tovább menni egy lépést sem. Megbűvölt egészen a rég nem hallott juhásznóta. Egy kis csend s utána újból egy másik, régi szerelni dal zokog fel a furulyán:

„Mondd meg édes lelkem,
Szerettél-e engem?
Ha szerettél engem,
Mért hagytál el engem?”

Nem birtam ki tovább. Megragadtam Dezső karját:

— Barátom, ki ez a furulyás?

Dezső szomoruan legyintett a kezével:

— Egy fiatal, beteg juhász. Beleszeretett egy zsidó lányba, aki férjhez ment az orra előtt. Elbujdokolt a szerelmes legény s most visszajött betegen, meghalni.

— Hisz ez akkor a Zaskvara Misó?

— Ő szegény!

Lágyan, álmadozón, elhalóan szólt a furulyaszó s egyszerre, hirtelen, minden átmenet nélkül éles fűtten-tésbe fűlt. Egy fájdalmas, sóhajtásszerű fűt s aztán csend, halálos csend.

Mindkettőnkben elállt a lélegzet.

A legelésző juhok felvetik fejüket s valami bánatos, gyermekes bégetéssel szaladnak egy málnabokor felé.

Oda törtet a két bojtár legény is. Oda ér az egyik, keresztet vet magára s térdre borul a bokor mellett. A másik is azt teszi. Aztán hirtelen felállanak, kezükbe veszik baltájukat s mennek az erdőségnek.

A tövises galagonya, ragadós szederbokor nem akadály ilyenkor. Lihegve törtetünk a bokor felé . . .

. . . Ott fekszik előttünk szegény Misó. Be van hűnyva a szeme, le van eresztve fāradtan a karja. A málnabokor sűrű lombja árnyékba borítja arezát. Csendesen alszik, csak a szája szélén játszadozik keserű mosoly. Hosszan kinyújtózva a puha pázsiton s mellette egyetlen vigasztalója, furulyája. Még a halál sem választotta el őket.

Jöttek a juhászgyererek. Fiatal ágakat, lombos galyakat hoztak magukkal. Szépen megcsinálták az ágyat s ráfektették a szegény halottat. Tűszőjébe dugták furulyáját, letakarták szépen zöld gallyal, asztán letérdeltek két oldalt a lába mellé s elimádkozták a Miatyánkat.

A juhok meg ott bégettek körülöttük.

Ilyen volt a halvány Misó temetése . . .

— Majláth püspök úr Székelyudvarhelyen.

Majláth Gusztáv erdélyi püspök dési bérmautjáról rövid időre székhelyére visszatért, honnan Székelyudvarhelyre távozott, ahol nagy ünnepséggel fogadták. Az összes hivatalok és testületek tisztelegtek a főpásztornál, ki Udvarhelyről az erdélyi katolikus gimnáziumok látogatására indul.

— **Esküvő.** Márton Gábor m. kir. államvasuti géplakatos 1907. október hó 20 án kötött törvényes házasságot Gedei Katalin gyulafehérvári lakos hajadonnővel, Gedei János nyugalmazott vasuti ör leányával.

— **Halálozások.** Özv. Csonka Mihályné, szül. Moldován Erzsébet, Moldován Simon városi képviselő-testületi tag nővére 1907. okt. 19-én 67 éves korában, — Megay Adolf kereskedő okt. 20-án 59 éves korában, — Özv. Wilhelm Ferenczné szül. Biró Mária, özv. Pozsgai Sándorné unokahuga október 21-én 65 éves korában elhaltak.

Alsófehérvármegye közönsége és tisztikara mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett tisztviselője, illetve tisztlára Benedek Gábor árvaszéki ülnök, elnök-helyettes, folyó évi október hó 21-én, érdemdús hivatali munkásságának 24-ik évében, hosszú szenvedés után elhunyt.

— **A „Független Vármegyei Párt”** gyűlést tart, melyre a következő meghívót hcsátotta ki: „Van szerencsénk a „Független Vármegyei Párt” tisztelt tagjait f. év október hó 27-ére esti 9 órára a „Két Hattyu szálloda” éttermében tartandó értekezletre ezennel meghívni. Tárgy: A közgyűlés és a „Független Vármegyei Párt” ügyeinek megvitatása. Nagyenyed, 1907. október 22-én. Zeyk Dániel, elnök. Dr. Müller Jenő, titkár. A magánszállásra igényt tartó tisztelt párttagok kéretnek, hogy ezt illető óhajukat Papp János úrral, pártunk jegyzőjével tudatni szíveskedjenek.”

— **Tűz.** Október 20-án este 6—7 óra között trombita tűzjelzés zavart ki a kaszinóból. Szép holdvilágos este volt s a tűz füstje nem látszott. Figyelmeztetés után megláttam, hogy a Tövis-utczába kell tartanom. Ekkor azt tapasztaltam, hogy a Glück-féle telken, a házak közé beékelve egy istállónak a teteje már javában égett s iszonyú tűzszikrák hullottak a szomszéd épületek zsindelyes tetőjére. Sok volt az ember, munka azonban csak valami. Velem egyszerre érkeztek a tűzoltók, nem éppen nagyon későn, de elég korán arra, hogy igazán bátor és erős munkájukkal a tüzet lokalizálják és elfojtsák. Segített nekik ebben a szélcsend és az istálló három oldalú, erős tűzfala, de nagyon kevésbé segített a víz, amely kevés volt. Hogy tűzoltóink elég korán nem tudnak a tüzhöz jutni, az ok abban rejlik, hogy nincs saját fogatuk és nincsenek fizetett embereik, akik a tanyán tartózkodva, azonnal szerelhetnének és a tüzhöz hajthatnának. Am ezen okvetlen kellene segíteni, mert nincs mindig szélcsend. Hiszen ha most csak kevés szél lett volna, az égő istálló közvetlen szomszédságában álló zsindelyfödélek a nagy szárazság miatt föltétlenül lángba borultak volna s a milyen épület-zsufoltság van azon telkeken, föltétlenül nagy katasztrófa állott volna elő s a tűzoltóság a tüzhöz sem férhetett volna. Aztán a tüztől a néző publikumot okvetlen el kell zavarni, mert a báméskodók a tűzoltószereket szabad, gyors mozgásukban akadályozzák. Ugy tudjuk, hogy engedély nélkül még szint sem lehet építeni. Hát miként lehet megengedni, hogy egy kicsiny telket úgy összevissza építsenek mindenféle pajtákkal, hogy alig lehet közöttük mozogni?

— **Vadásztársaság** alakult Nagyenyeden „Hubertus” névvel, melynek alapszabályait a m. kir. földművelési miniszter megerősítette. A vadásztársaság keletkezésének örvendünk, mert minél jobban terjed a sport, annál jobban fejlődik a magyarság testileg és értelmileg is. Am a Hubertus név nem magyaros s a németességet kerülnünk kellene még a vadásztársaságnak is.

— **Közös konyha.** A közös konyha tagjai, amint értesültünk, 1907. okt. 27-én a városházán közgyűlést tartanak, melynek tárgyai lesznek: 1) a lefolyt félhónap tapasztalatainak megbeszélése; 2) jelentés a lefolyt félhónap eredményéről és 3) indítvány tétel. A közös konyha tagjai jól teszik, ha a közgyűlésen mindnyájan részt vesznek és tapasztalataikat egész őszinteséggel

feltárják. A megértés és megértetés itt a legjobb kapocs a tagok között.

— **Villamos világítás, mint sötétség.** Aki azt akarja elérni, hogy villamos világítás mellett semmit se lásson, az jöjjön városunkba és tanulmányozza a villamosok bölcsességét, mert ilyet nem talál hetedhétországban. Nálunk világítják az utcákat, de úgy, hogy a lámpákat az utcák nehányában a fásított oldalra a világosságot teljesen elfogja és így sem a kocsit, sem az utca másik oldalán nem lehet látni. Ott teljes a sötétség, mintha semmi világítás sem volna. Így pazarolja a város a pénzt a villanyosokra hiába. És még sem vonja érte senki felelősségre, még az ellenzéki híreben szenvedő városatyáink sem. E mellett pedig a fasorok is sokat szenvednek, mert a drótok miatt egyoldalulág és folyton, télen-nyáron nyesis a fákat.

— **Sem az égből, sem a városházán.** Már egy pár esztendeje esengünk, kérünk, könyörgünk, határozunk és békétlenkedünk azon oknál fogva, hogy a por öli meg ennek a városnak lakosságát és a város nem hogy öntöztetne és ezáltal védelmezné a lakosság egészségét, hanem inkább nappal söpörtet s ami jó tisztaság-bojtárjaink a hosszúnyelű seprűt úgy ki lökik a sepréskor, hogy nemcsak a por, de a szemét is a járó-kelők szemébe röpül. Esténként több a por a levegőben, mint az okszigen s mivel a város nem akar segíteni, az egeket kérjük segítségért, de ott sincs protekció. Nem esik az eső már egy pár hónap óta.

— **Drágább lesz a párbaj.** Az általános drágaság és áremelkedés közepette a párbaj is drágább lesz. A marosvásárhelyi orvosok szombatban tartott értekezletén kimondták, hogy száz koronás tiszteldíjon alul párbajorvosi megbízást ezután nem vállalnak. Ez a határozat, — ha betartják, mindenesetre csökkenteni fogja a párbajdívatot.

— **Tűzoltó kató.** Lapunkban megjelent ismertetésre valaki Gyulafehérvár-várból megrendelt két darabot, azonban a megrendelést a szerző az olvashatatlanság miatt nem tudta teljesíteni. Kérjük az illető urat közölje pontos címét a szerzővel (lakik Budapest, VII. Murányi utca 50. I. 7.) mire megkapja a két darab tűzoltó katót. Megjelent már régebben szerzőnek 172 oldalas nagy tűzoltói munkája „A tűzrendészet kezelése”, melyből két darabot frankó ajánlva 4 K. 64 fillérért megküld. A rendkívül hatalmas munka egész tartalomjegyzékét sajnálatunkra jelenleg nem közölhetjük, de egyes fejezeteket kiemelünk, így pl.: Évi tüzszemlék. Megelőző tűzrendészet. Okszerű építkezés. Építési és színházi szabályrendelet minták. A kötelezett tűzoltóságok és azokról szabályrendelet. Minták. Önkéntes tűzoltóságok. Alapszabály minták. Díjazott és más tűzoltóságok. Tűz utáni teendők. Nyilvántartó tűzkárstatisztika. Tűzrendészeti kormányrendelet. A tűzrendészetre vonatkozó rendeletek és törvényezikkek. Tűzrendészeti felügyelet. Tűzoltói intézmények. Tisztí képesítés. Segélyalapítványok. Tűzrendészeti kérdő ív stb. Szerzőnek egyes nagyobb gazdasági lapokban megjelent tűzrendészeti közleményei nemsokára meg fognak jelenni egy „Gazdasági tűzrendészet” című könyvben. E könyv előfizetési ára 3 korona. Tűzoltótestületek szervezését, beoktatását, szabályrendeletek elkészítését s minden tűzoltói dologba vágó dolgot elvállal Nagysolymosy Szabó Ferencz okl. tűzoltó tiszt. Budapest, VII. Murányi-utca 50. I. 7.

— **A szülők és az iparospálya.** Régi törekvése egyesületeinknek, hogy a nemzetet meggyőzze arról, miszerint a munka iránti érzék és szeretet föléb-resztése és ápolása a nemzet létérdeke. Minél több magyar szülő adja gyermekét ipari- és kereskedelmi pályára, annál kevesebb lesz az ipari behozatal és annál nagyobb lesz a nemzet vagyonosodása. Most a vallás- és közoktatásügyi miniszter is segítségünkre siet, a meny nyiben az iskola révén, igyekszik a szülőket rábírni arra, hogy gyermekeiket ipari pályára adják. A miniszter valamennyi kir. tanfelügyelőhöz és tanfelügyelőrségi kirendeltséghez a következő rendeletet intézte: „A kereskedelemügyi m. kir. miniszter fölhivta figyelmemet arra a nagy hiányra, mely a tanoncokban, különösen a vidéki városokban mutatkozik s egyúttal rámutatott arra is, hogy ennek oka különösen a nemzetiségiek lakta területeken abban rejlik, hogy a tanoncszerződésre al-

kalmass fiúk szülei nincsenek kellőképpen tájékoztatva ama nagy előnyökről, melyek abban rejlenek, ha gyermekeiket a csupán testi erejüket igénylő napszámosmunka helyett a nagyobb keresetet és jobb jövőt biztosító iparosmunkára nevelhetik. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter óhajához képest utasítom tehát a tanfelügyelő úr útján ezennel az összes állami és községi, polgári és elemi iskolák igazgatóit (osztatlan elemi iskoláknál a tanítót), hogy végzett, az iskolából kikerülő tizenkét évet meghaladott fiúk szüleit figyelmeztessék, hogy a mennyiben gyermekeiket valamely ipari munka elsajátítása végett tanonczokul kívánnák szerződteni, ebbeli szándékukat jelentsék be náluk. Az ily bejelentésről a megjelölt iskolák igazgatói (s az osztatlan elemi iskolák tanítói) megfelelő mester ajánlása végett a budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő intézet igazgatóságát értesíteni tartoznak. Erről a tanfelügyelő úr a jelzett iskolák igazgatóit és az osztatlan iskolák tanítóit az elérendő fontos cél megfelelő hangsúlyozásával mihez tartás végett értesítse.”

— **Országos sóhiány.** A vasuti kocsik hiánya miatt a bányákból való sószállítás teljesen megakadt s ennek következtében a sójővedéki vezérügynökség szigetkamarai és a többi bányahelyeken működő sómalmai már napokkal ezelőtt felfüggesztették üzemüket. Ily körülmények között az ország összes részeiben sóhiány várható s valószínű, hogy az összes sóbányákban is a munkálatokat beszüntetik.

— **Haszonbérletek.** A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy Alsófehérvármegye magyarigeni járásában fekvő Krakó község területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési jogát az 1908. évi január hó napjától 1908. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1909. és 1910. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja. Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1907. évi november 8. napján délelőtti 10 órakor fog megtartatni. A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 460 K. 23 fil., a husfogyasztási adó fejében 63 K. 18 fil., összesen 523 K. 41 fil. Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénzült a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető egyéb értékpapirokban letenni. Írásbeli ajánlatok szintén elfogadhatnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el. Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik. A többi részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

— **Világvárosi bűnök.** Gúthi Soma dr. Fekete könyv cím alatt megindult vállalat, mely eredeti bűnügyi- és detektív-történetek válogatott gyűjteménye s mely mindjárt megindulásakor egy csapásra meghódította a magyar olvasóközönséget, érdekes kötetel gyarapodott most. Az eredeti sorozatban ez a második kötet ugyanis Gúthi nagyobb bűnügyi novelláit közli „Világvárosi bűnök” cím alatt. Az új kötetben még plasztikusabban domborodik ki Gúthi-nak ez új irodalmi műfajra való hivatottsága. Izgatós meséi, változatos és fordulatos előadása, erős jellemző ereje, kacagató humora s az a biztonság, mellyel e szövevényes területen mozog, ellenállhatatlan erővel ragadják meg az olvasót, — a rohanó cselekmény s a jól ismert fővárosi malícia hű és találó alkalmazása sokszor szinte elfeledtetik velünk az író s abba a csalódásba ringatnak bennünket, hogy maga az eleven élet az, mely a pillanatfelvételek közvetlenségével vibrál előttünk. E ritka illúzió elérésére — igaz — fel is használ a szerző mindent. A törvényszéki életből ismert alakokat sokszor a maguk neve alatt szólaltatja meg s felvonultatja előttünk a névleg legalább mindenki által ismert vizsgálóbírákat, ügyészeket, fogházfelügyelőket; elvisz bennünket a budapesti tárgyaló termekbe és börtönökbe; a rendőrség szobáiba; az inspekciónsterembe s a detektívek izgalmas és mégis annyi hidegvért követelő munkájának titkait csak úgy feltárja előttünk, mint az élet mélységeinek sötétjét s az elvetemült gonosztevők rejtelmes világát. Nemcsak telivér bűnügyi- és detektív-történetek ezek, de telivér emberi dokumentumok is a gomolygó magyar életből, mely a maga fiatal élet erejével most alakul ki csak egységessé a szemünk előtt. Ami megint csak azt bizonyítja,

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző betegek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.** 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjellegesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások másféltízesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél**, sőt még a szóda víznél is **olcsóbb**; hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen kapható.** A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

KEDVELT BORVIZ! Főráktár: **Id. Misselbacher J. B.** czégnél **Gyulafehérvárt.** **KEDVELT BORVIZ!**

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

hogy Gúthy „Fekete könyv”-ei nemcsak olvasmányoknak érdekesítők, de gazdag tanulságokban is megbecsülhetetlenek. — A vastag, finom papírra nyomtatott, több mint tizenkét íves, izléses, stilszerű borítékba foglalt könyvek — melyek a Kunossy, Szilágyi és Társa cég kiadásában jelennek meg — hihetetlenül ki fogják szorítani a magyar könyvpiacról a hasonlóan silány fordításokat, annál is inkább, mert áruk jelentékenyen olcsóbb: kötetenként 2 korona.

— **Adományok a Gámán Zsigmond alapra.** A néhai Gámán Zsigmond emlékére fele részben a kolozsvári kereskedő agghemháznál, fele részben pedig a kolozsvári iparos agghemháznál létesítendő alapjára újabb adakoztak: Gyulafehérvárról: Deusch Adolf 25 K. Az eddigi gyűjtés eredménye 1043 K. 40 fillért tesz ki. További adományokat elfogad a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara titkári hivatala.

— **A „Magyar Divat” kiállítása.** Folyó év december havában nagyszabású iparművészeti, divat, háziipar és háztartás kiállítást rendez s „Magyar Divat”, melynek vezetése Sárossy Bella szerkesztő vállalta magára. Kiállíthat csekély térdíj fejében minden érdeklődő. Ezen kiállítás iránt nagy érdeklődéssel vannak a hivatott körök és azt hisszük, hogy az egyike lesz a legsikerültebb kiállításoknak. További értesítést szívesen szolgál Sárossy Bella, Budapest, VIII., Baross utca 41.

— **A politikai helyzet** szenzációs hírei mellett nem kisebb szenzációt kelt az a hír, mely egy a maga nemében páratlan könyvnek, egy gyönyörű diszmnének megjelenését kürtöli világgá. Fokozza a szenzációt, hogy ezt a diszmnét teljességgel ingyen szerezheti meg magának akárki, dacára annak, hogy a műnek bolti ára 20 korona. Nem árulunk zsákban macskát, elmondjuk tehát értesülésünket olvasó közönségünk tájékoztatására: Az „Ország Világ”, hazánknak ez a legszebb, legértelmesebb képes hetilapja már évek óta minden év karácsonyán egy gyönyörű „Almanach”-kal ajándékozza meg előfizetőit, és az elmúlt évek karácsonyi könyvpiacainak legszenzációsabb irodalmi terméke volt mindig az „Ország Világ” karácsonyi Almanach-ja. Az „Ország Világ” most is méltó maradt múltjához és önmagához. Még az eddigi Almanachokat is felülmúlja tartalommal és kiállításban egyaránt az az Almanach, melyet az „Ország Világ” újévi ajándékul szánt előfizetőinek, azoknak is, akik most újonnan fizetnek elő 8 koronával félévre az „Ország Világ”-ra. Ez a mű a legszebb, leggyönyörűbb lesz, ami valaha könyvpiacson megjelent. Ennek az ajándék könyvnek fényes, pazar kiállításával semmiféle hazai vagy külföldi mű nem fog vetekedhetni. De a tartalma is olyan, — a magyar íróvilág minden jelese Mikszáth Kálmánnal és Herczeg Ferenczel az élén van együtt a műben, — hogy az csak az Almanach két szerkesztőjének Dr. Váradi Antalnak és Dr. Falk Zsigmondnak válik dicsőségére. Nem ajánlhatunk tehát jobbat és hasznosabbat lapunk olvasóinak, mint hogy fizessenek elő az „Ország világ”-ra, hazánk e legrégebb, legelterjedtebb heti lapjára, mely ajándékul többet ad, mint a mennyi a lapnak egész évi előfizetési ára. Az „Ország Világ” előfizetési ára: félévre 8 korona, egész évre 16 korona, s az előfizetési pénzek az „Ország Világ” kiadóhivatala címére Budapest, V. Hold utca 7 sz. alá küldendők.

— Most jelent meg a német családokban nagyon kedvelt és széles körben ismert naptár a **Wiener Bote**, mely a legrégebb naptár s gazdag tartalmánál fogva a legmagasabb színvonalon áll, s mely az 1908. évben lép 39 ik évfolyamába. (Waldheim Rudolf kiadása Bécs VII/I.) Valamint eddig, úgy ezuttal is tartalmazza a katolikus naptári részen kívül a görög és protestáns naptári részt is, a királyi család geneológiáját s a legkülönbözőbb érdekesítő és tudományos dolgoknak egész sorozatát. Kiemelendők az elbeszélések közül: A falusi orvos Troll Borostyáni I.-től. „A szökevények” Schimmar K. E.-től. „A keresztfa” Kleinick Rudoltól. Humoros élecek, gondolatszilánkok, rejvények, aranymondások s egy gazdagon illusztrált visszapillantás az elmúlt és legnevezetesebb eseményeire egészíti ki e naptár dús tartalmát. A gazdálkodó egyének is sok hasznát vehetik e műnek, mert a legapróbb részletekkel tartalmazza a monarchia egész területére az országos vásárok jegyzékét. Dacára nagy terjedelmének s gazdag tartalmának e naptár feltűnően olcsó (70 fillér, bérmentesítve 90 fill.) s a legmagasabb igényeket is kielégíti. Elegáns vászonkötésben, egész finom papíron nyomott szalonkiadásban is megjelent a naptár, mely igen czélszerű ajándéktárgy. Ára 1 K. 50 fill. Az előbbihez hasonló kiadásban jelent meg a „Jahresbote” is, amely kissé kevesebb tartalommal bír, de olcsóbb is (ára 35 fillér, bérmentesítve 45 fillér), de egyszerűbb igényeket teljesen kielégít.

— **Modern sajtóvállalat!** A „Budapesti Sajtóiroda” a közönség által beküldendő köz- vagy magán-érdekű közleményt megállapodás szerint díjazás mellett elhelyezi a megjelölendő fővárosi és vidéki lapokban; teljes diskrecióval és az I. foku sajtójogi felelősség viselésével védi a közöltet. A közöltetők lehetnek: városok, községek, testületek, intézetek, gyárak, bankok, üzletek, vállalatok és egyesek. A közlemények képviselhetnek általános, vagy specialis érdekeket, vagy publikációk is lehetnek (eljegyzés, halálozás, programok, előzetes tájékoztatások, felhívások, szervezkedések, a közfigyelem felkeltésére irányuló cikkek, politikai, társadalmi, közgazdasági napi hírek), irodalmi és szakdolgozatok, műszaki leírások, általában a napi, heti, vagy folyóiratokban megjelenhető mindenféle közlemények — a hirdetések kivételével. A szempontjaik különlegességénél fogva s lapokban el nem helyezhető cikkek a „Budapesti Sajtóiroda” kiadásában megjelenő „A Közönség” című röpiratsorozatba vétetnek föl mérsékelt díjazás mellett és a közöltető rendelkezéséhez mért példányszámban és módon terjesztetnek. A „Budapesti Sajtóiroda” jutányosan megállapított díjazás mellett a közlemények megírását, formába öntését is teljesíti gyakorlott tollmunkatársaival. Ezen új, a Kontinens egyetlen államában sem létező szervezet czélja: a gondolatszabadság, az egyéni felfogás függetlenségének teljes érvényesülését szerezni, a közönség szabad mozgása útján a közélet ellenőrzését hatályossá tenni, a közönségnek érdekei képviselésére hatalmat adni a kezébe. A minden ízében magyar vállalkozás tehát méltán számít a közönség érdeklődésére, támogatására. Tisztelettel Rónai Aross Lajos számvevő, hírlapíró. Budapest III. Szentendrei utca 57.

— **Nagy József volt gyulafehérvári városi gyógyszerértulajdonos fia** felhívja a nagy közönségnek figyelmét lapunk mai számában közölt hirdetésére.

— **Megjelent a Fischer és Társa cég** (Nagyenyed, Alsófehérmegye) fa és szőlőoltvány telepének gazdagon illusztrált legújabb árjegyzéke, amely kimerítően tájékoztat minden érdeklődőt nevezett cégnek versenyképessége felől, amelynek fa és szőlőoltvány-telepe 7 évvel ezelőtt egy-egy 10 kat. holdnyi területen indult meg és hogy ma a telep 120 kat. holdnál nagyobb területet foglal el, ez kétségteljesen a legfényesebb bizonyítéka versenyképességének. A Fischer és Társa cég ennél fogva minden gyümölcsfa és a legvalogatottabb szőlővesszők beszerzésénél a legmelegebben ajánlható árjegyzéket bárkinek kívánatra díjtalanul megküldi.

A kiadó üzenete.

D. W. New-York. Köszönet a küldött lapokért. Szép Öntől, hogy oly készségesen teljesítette kérésemet. Úgy tudom, hogy létezik egy teljes gyűjtemény füzet alakban, ha ezt megküldené, igen nagy hála rá kötelezne vele. Üdv!

Új erőt ad

A SCOTT-féle Emulsió akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekek kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó.

Gyengeség esetében különösen lábadozóknál,

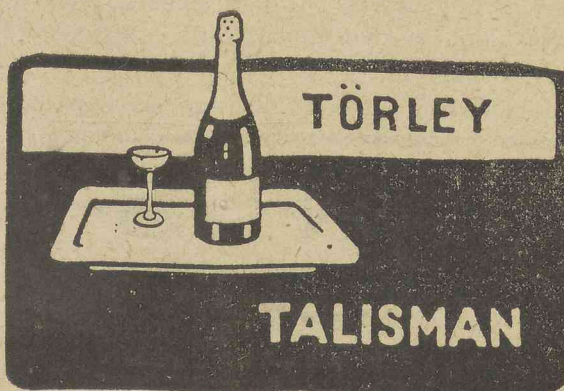

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer ved-jegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

vagy vérszegénység, tüdőbaj, tulterhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül hatásosan és biztosan gyógyítja a gyengeséget. Ez a szer a SCOTT-féle Emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható a gyógyszerárakban.

Nyílttér.

(E rovat alatt közölttekért a szerkesztő nem vállal felelősséget.)

Blous-selyem 85 krajczártól 11 frt. 35 kr.-ig méterenkint, minden színben. Bérmentve és megvámolva házhoz szállítva. Dus mintaválaszték posta fordultával. **Henneberg selyemgyár Zürich.**

Kérje ingyen

és bérmentve magyar nyelven, az az on il us z rált főárjegyzékemet, 3000-nél több rajzzal, mindenemű nikkelt, ezüst- és aranyórát, valamint mindenemű szolid arany és ezüst árut, hangszereket, acél- és bronzok stb. rő. eredeti gyári árban. Nikkel remontoir óra ... K 3.- Svájci Remontoir óra ... K 4.- Svájci eredeti system Roskopf patent óra ... K 5.- Bejegyzett „Sas Roskopf” nikkelt óra ... K 7.- Ezüst remontoir óra Glória mával ... K 7.80 Ezüst remontoir óra dupla fedélrel ... K 11.50 Ébresztőóra K 2.90. Konyhaóra ... K 3.- Schwarzwaldi óra K 2.80. Kakukóra K 3.50 Minden óráért 8 évi írásbeli jótállás. — **Ninosen kockázat! Bocsorolás megengedve,** vagy a pénz vissza!

KONRAD JÁNOS
Első óra gyár esszéküld si aruház,
Brux 1244 szám. (Csehszország.)

Nagyon czélszerű utazás alkalmával.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyileg megvizsgálva.

elt Bécsben, 1887. július 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő higienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használatára folytán elhárítani. Ennél fogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközözi, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Sz. 631—1907. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1907. évi 1969. számú végzése következtében Dr. Politezer Gusztáv ügyvéd által képviselt Agrármer Lédérfabrik javára Goosz Dániel ellen 603 K. 77 f. s jár. erejéig 1907. évi márczius hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3320 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: talpok és bőrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósig 1907. V. 256/3. számú végzése folytán 603 K. 77 f. tőke követelés, ennek járó 6% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Gyulafehérvárt alperes lakásán leendő eszközzésére 1907. évi október hó 29-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1907. évi október hó 14.

Germán, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 562—1907. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósig 1901. évi V. 1232 számú végzése következtében Dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Gyulafehérvári takarékpénztár javára Molnár Sándor és társa ellen 300 K. s jár. erejéig 1901. év november hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 630 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: Molnár Sándornál házi butorok, sárd Vadadi Lászlónál 2 tehén és borjú, 2 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósig 1907. V. 60/4. számú végzése folytán 300 kor. tőke követelés és járuléka erejéig, Gyulafehérvárt Molnár Sándor lakásán 1907. évi november hó 7-ik napjának d. e. 11 órakor és Sárdon Vadadi Lászlónál leendő eszközzésére 1907. évi november hó 7-ik napjának délután 3 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.

t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. §. 120. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1907. évi október hó 15.
Germán, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 585—1907. vhtó

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1906. évi V. 1068 számú végzése következtében Dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Gyulafehérvári takarékpénztár javára Nikora György és társa ellen 187 K. 60 f. s jár. erejéig foganatósított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1222 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíró-ság 1906. évi V. 1068. számú végzése folytán 187 kor. 60 fill. tökékövetelés és jár. erejéig Henningfalván alperesek lakásán leendő eszközzésére 1907. évi november hó 11-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1907. okt. hó 18. napján.
Germán, kir. bir. végrehajtó.

Igen ügyes modern

v a r r ó n ő

ajánlkozik uri házakhoz.

Czim: **Beltimár-utca 9.**

Török szerencséje Örök

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **32 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek**; ezek között a **két legnagyobb** nyereményt és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a 600.000 koronás főnyereményt,
a legnagyobb 400.000 koronás főnyereményt,

továbbá 6 a 100.000, 4 a 90.000, 3 a 80.000, 3 a 70.000, 5 a 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000, és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztály-sorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 21-ik új magyar osztálysorsjátékában rövid 5 hónap alatt összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

A hónap melyik napján született?

Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely **születésnapja**, vagy azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma
1 —	109831	7 —	105335	12 —	94166	17 —	109737	22 —	17335	27 —	101406		
2 —	101013	8 —	93420	13 —	74383	18 —	91395	23 —	109734	28 —	22017		
3 —	4047	9 —	101001	14 —	109650	19 —	101009	24 —	109730	29 —	109670		
4 —	91417	10 —	4010	15 —	96636	20 —	7976	25 —	90188	30 —	52529		
5 —	17333	11 —	109803	16 —	34490	21 —	105325	26 —	105301	31 —	2728		
6 —	109690												

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy 1 kor. 50 fill.; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 3 kor. — fill.
 $\frac{1}{2}$ „ „ 6 kor. — fill.; $\frac{1}{1}$ „ „ 12 kor. — fill.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb **folyó évi november hó 21-ig**, hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak és az első osztály huzása már **folyó évi november hó 21. és 23-án** lesz.

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZ R-T. BUDAPESTEN. — Sürgőnyozim: Törökék Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei: I. Központ: **Szervita-tér 3/a saját palotánkban.** II. fiók: **Váci-körút 4/a.** III. fiók: **Teréz-körút 46/a.**

Hirdetések jutányos árban felvételnek e lap
kiadó hivatalában.

KÖHÖGÉS.

A ki

az egészségét szereti, a köhögést eltávolítja.
5245 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy a szer gyógyszer-
lást eredményez.

Kaiser-féle

három fenyő

mell-karamellák

Orvosilag kipróbált szer, ajánlva köhögés, rekedtség, hurut, nyálkásodás, gégehurut, gőcs és számarhurut ellen.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 80 fill.

Kapható **VLAD VIRGIL** gyógyszerésznél Gyulafehérvárt.

Kezének, arcának

a bőrét

ha ápolni akarja, úgy hozassa meg
70 fillérért

a „Thália”-tejkrémet

bő utasítással.

Kapható: **Nagy Sándor**

„THÁLIA” drogeriájában

Budapest, Király-utca 91. sz.

Kérjen árjegyzéket!

Sz. 489—1907. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1907. évi V. 495. számú végzése következtében Dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Georg Bauer javára Weidlinger Ilona ellen 497 K. 99 f. s jár. erejéig 1907. évi május hó 26-án foganatósított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 kor. becsült következő ingóságok, u. m: porcelán áruccikkék és bolti berendezés nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíró-ság 1907. évi V. 495/2. számú végzése folytán 497 K. 99 f. tökékövetelés, ennek 1907. évi január hó 16. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{4}$ % váltódíj és eddig összesen 56 kor. 61 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Gyulafehérvárt alperes üzléshelyiségében leendő eszközzésére **1907. évi november hó 7 ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §.

értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1907. évi szeptember hó 14.

Germán János, kir. bir. végrehajtó.

FISCHER ÉS TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

1.000.000 szőlőtőlvány. Euro-
pai és amerikai sima és győ-
keres vessző.
Különlegesség: Csemegeszőlő-
oltványok.

150.000 Gyümölcsfa, csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa - alany,
1.000.000 Élő sövény csemete
sétányfák, díszeserjék, tülevél-
fák, rózsák stb.

Árjegyzék
ingyen.

30.000
Kiváló szép
besztercei és boszniai
szilvafa csemete.

120
kat. hold
miveléi
terület.

Munk R. és Társa, Karánsebes.

Hordó-, parkett- és faárugyár

ajánlja készítményeit:

bükk- és tölgyfa-parketta legjobb ki-
vitelben, (kartellen kívül) **fagyapot**, szőlő-
és gyümölcsösomagoláshoz **állványok**,
szőlő- és gyümölcs eltartásához.

Különlegesség:

téglaszáritó keretek,

hornyolt és hódfarku téglák szárításához.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióznak bizonyult háziszere, mely már sok év óta
legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvény**nél,
osúznál és meghűléseknél, bedőrszöléséppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásár-
láskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjeggyel és a **Richter** cégjegyzéssel
ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80,
K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kap-
ható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Tisztíts csak

Globusz
fémtisztító kivonat

A legjobb
tisztítószer a világon

„Grand Prix”

Az 1904. St. Louisi világiállításán

mint bármely más
fém-tisztító szer.
Jobban tisztít,

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyszebeni fiókja

Alapítattott 1841-ben.

Nagypiacz 2. szám.

Alapítattott 1841-ben.

Alaptőke és tartalékalapok 92 millió korona.

Betétek elfogadása takarékpénztári könyveskékre folyó számlára és pénztári jegyekre.

Értékpapírok, idegen pénzek, ércpénzek vétele és eladása.

Értékpapírok átvétele őrzésre és kezelésre.

Kölesönök nyújtása értékpapírokra mérsékelt kamattal.

Szelvények és kisorsolt értékek beváltása.

Bel- és külföldi váltók és utalványok lezárolása, illetve vásárlása.

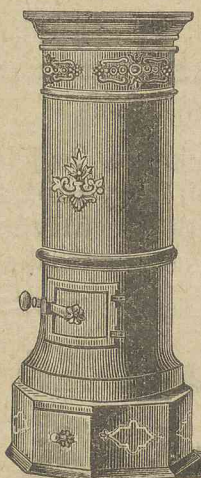
Katonai házassági óvadékok beszerzése.

Sorsjegyek árfolyamvesztés elleni biztosítása.

Tőzsdei megbízások teljesítése.

Tőkebefektetésre különösen alkalmasak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 4% és 4 1/2% adómentes záloglevelei és községi kötvényei, melyek a közigazgatás minden ágazatában biztosítékkal és bántépénzül elfogadhatók. Ezen óvadékképes záloglevelek és községi kötvények árvapénzek elhelyezésére, valamint katonai házassági óvadékokra alkalmasak.

Minden a bank és takarékpénztári üzlettel kapcsolatos ügyben úgy szóbeli, mint írásbeli úton díjmentes felvilágosítás.

Jickeli F. Károly vasraktára

Gyulafehérvárt, Széchenyi-utca 3. sz.

Kályhák és Takaréktűzhelyek

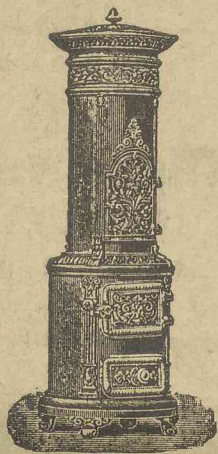
minden kivitelben és méltányos áron.

Tűzhelyek- és kályharészek külön is kaphatók.

Rúd- és facon vasak, fehér és fekete lemezek.

KOAKS – KŐSZÉN-ből

dús raktárt tart.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

8 koronaért

30 rőtös végbőrerős vászont, kanavászt, 10 koronaért

legfinomabb vászont, sifont, kanavászt lepedő-vászont utánnévtel szállít:

WEISZ, Budapest, Sip-utca 22.

Damaszt abroszok, ágyterítők olcsón kaphatók.

A Nádparipa- Liliomtejszappan

Bergmann és társától Drezda és Tetschen a)E. marad a naponta beérkező elismerő nyilatkozatok szerint a leghatásosabb minden gyógyszappanok közt szepők ellen is. Használata az arczört puha bársnyossá teszi és rózsaszínt idéz elő. — Kapható 80 filléres darabokban minden gyógyszerárban, drogueria, párfín-, szappan- és fodrász-üzletben.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt Caspari Frigyes és Társai (Medgyes, Nagyküküllőmegye)

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes faiskolái ezikeiket u. m.: magonez, kőmagu és esontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribizske cserjéket, málnákat, földiprepet, díszcserjéket, gyümölcsfa vadonczokat, sövénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra. ÖSSZENEMTÉVESZTENDŐ mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és fél literes üvegekben.

!! Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás !!

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kítőnő ízűek.

Doboz 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszertár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

KAPHATÓ:

Gyulafehérvárt: Frölich Gyula, Vlád Miklós, Nagy Endre gyógyszertárakban.

Nagyenyeden:

Oberff J. öröksei, U. Kováts József gyógyszertárakban.